

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 listopada 2016 roku powódka (...) Spółka akcyjna z siedzibą w Ł. wniosła wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i nakazanie pozwanemu P. P. zapłaty na podstawie weksla kwoty 148.126,44 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 września 2016 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania, z wyszczególnieniem kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że zawarła z pozwanym P. P. w ramach prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa dwie umowy leasingu operacyjnego o nr (...) z dnia 3 lutego 2014 roku oraz drugą o nr PS/ (...) z dnia 19 listopada 2014 roku. Zabezpieczeniem powyższych umów były wystawione przez pozwanego weksle własne in blanco. Umówionym miejscem płatności wystawionych weksli była siedziba powódki. Pozwany zaprzestał wywiązywania się z obowiązków określonych powyższymi umowami leasingu, dlatego też powódka wypowiedziała wskazane umowy przed upływem terminu, na jaki zostały zawarte i wezwała pozwanego do uregulowania należności. Pozwany tego nie uczynił, co skutkowało uzupełnieniem weksli przez powódkę. Pozwany został o powyższej okoliczności zawiadomiony i wezwany do wykupienia weksli. Pozwany, również nie skorzystał z propozycji powódki co do możliwości ugodowego załatwienia sporu. Powyższe okoliczności skłoniły powódkę do wystąpienia z pozwem do sądu jako koniecznym i uzasadnionym (pozew k. 4-5).

Sąd po analizie powództwa, uznając je za uzasadnione, wydał w dniu 28 listopada 2016 roku w sprawie o sygn. akt X GNC 1589/16 nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym przeciwko pozwanemu – P. P. i nakazał nim, aby pozwany zapłacił powodowi kwotę 148.126,44 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 września 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 7.028,00 złotych tytułem kosztów postępowania w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu, albo wniósł w tymże terminie zarzuty (nakaz zapłaty z dn. 28.11.2016r. k. 23).

W odpowiedzi na powyższy nakaz zapłaty, pozwany wniósł do tutejszego Sądu zarzuty wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych.

Postanowieniem z dnia 20 stycznia 2017 roku Sąd Okręgowy w Łodzi zwolnił pozwanego od kosztów sądowych w całości (postanowienie z dnia 20.01.2017r. k.52).

W zarzutach pozwany wniósł o uchylenie nakazu zapłaty z dnia 28 listopada 2016 roku wydanego w sprawie o sygn. akt X GNC 1589/16 w całości, oddalenie powództwa, zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów sądowych oraz na podstawie art. 492 k.p.c. zawniósł o wstrzymanie wykonania powyżej wskazanego nakazu zapłaty do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.

Jako uzasadnienie powyższych zarzutów pozwany wskazał, że niezrozumiałe są dla niego podstawy dochodzonych należności jak i jej wysokość, z powodu nie wyszczególnienia elementów składowych żądanych kwot w treści pozwu, przez co kwoty na jakie zostały wypełnione weksle in blanco są efektem swobodnych i niczym niepotwierdzonych wliczeń powoda. Pozwany podniósł również, że żądanie przez powoda zapłaty kar umownych z tytułu pozostawienia przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego po rozwiązaniu umowy leasingu jest pozbawione jakichkolwiek podstaw, bowiem (...), będący przedmiotem umowy leasingu (...) z dnia 3 lutego 2014 roku został (...) zwrócony. Odnosząc się natomiast do drugiego samochodu, będącego przedmiotem umowy nr (...), jego zwrot nie był możliwy w terminie ze względu na udział w zdarzeniu komunikacyjnym we Francji, skutkującym zatrzymaniem pojazdu przez francuską policję jako dowód w sprawie. Mimo interwencji pozwanego samochód ten nie został mu wydany.

Pozwany wskazał ponadto, że dochodzona przez powódkę należność powinna zostać obniżona o kwotę, jaką pozwany uzyskał ze sprzedaży przedmiotów leasingu oraz o kwoty wpłat dokonanych przez pozwanego.

W związku z powyższym, pozwany podniósł, że powódka w sposób nieuzasadniony dokonała rozwiązania umowy i wypełnienia weksla na dochodzą powództwem kwotę (zarzuty pozwanego od nakazu zapłaty k.27-33).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą P. T., która w przeważającej jej części polega na wynajmie i dzierżawie samochodów osobowych i furgonetek (dowód: wydruk pozwanego z (...) k. 18).

Powódkę i pozwanego łączyły dwie umowy leasingu, pierwsza nr B/o/PZ/2014/02/0005 została zawarta w dniu 3 lutego 2014 roku i druga nr PS/ (...) została zawarta w dniu 19 listopada 2014r. Przedmiotem tych umów było oddanie pozwanemu do odpłatnego używania, w przypadku umowy (...),3 dCi, natomiast w przypadku umowy PS/ (...) samochodu R. (...) dCi 150 Euro 5, rok prod. 2014 (dowód: umowa leasingu (...) z załącznikami k. 71-83; umowa leasingu PS/ (...) z załącznikami k. 88 – 101).

Zabezpieczeniem wykonania powyższych umów leasingu były weksle in blanco bez protestu, wystawione w dniu 19 listopada 2014 roku i 3 lutego 2014 roku, podpisane przez pozwanego (dowód: weksle k. 14 i 16).

Z każdym z powyższych weksli in blanco związana była deklaracja wekslowa, w treści której pozwany upoważnił powodową spółkę do wypełnienia owych weksli w każdym czasie, do chwili spłaty wszelkich zobowiązań wynikających z odpowiedniej umowy leasingu, w tym z tytułu opłat leasingowych i innych świadczeń wynikających z umowy, odsetek za opóźnienie płatności oraz innych świadczeń ubocznych (dowód: deklaracje wekslowe k. 15 i 17).

Wobec faktu zalegania przez pozwanego z regulowaniem opłat leasingowych, powódka wypowiedziała umowy leasingu oświadczeniem z 19 maja 2015 roku. Na wniosek pozwanego i za jego zgodą, powódka cofnęła swoje oświadczenie o wypowiedzeniu umów leasingu.

W dniu 27 lipca 2015 roku strony zawarły dwa porozumienia do umów leasingu, w treści których wprowadzone zostały nowe terminarze opłat leasingowych (dowód: dwa porozumienia z 27 lipca 2015r. z załącznikami (terminarzami opłat) k. 86 – 87 i 102-103, zeznania pozwanego P. P., e- protokół z rozprawy z dn. 06.03.2017 r. 00:24:29 i n.).

Powódka wezwała pozwanego do dobrowolnego spłacenia należności wynikających z zawartych umów leasingowych w kwocie 12.312,81 złotych.

Pozwany dokonał czterech wpłat w celu uregulowania zaległości względem powódki, z czego dwie wpłaty w kwocie 2.922,60 złotych miały pokryć zaległości z umowy nr (...), wpłata w kwocie 9.900,00 złotych dokonana została w celu spłaty opłat leasingowych z tytułu obydwu umów leasingu, a ostatnia wpłata w kwocie 3.820,00 złotych miała pokryć zaległości wynikające z umowy nr (...) (dowód: potwierdzenia przelewów k. 40 – 43).

Z uwagi na to, że pozwany nadal zalegał z regulowaniem opłat leasingowych, powódka rozwiązała umowy leasingu przed upływem terminu na jaki zostały zawarte, oświadczeniami z dnia 1 lutego 2016 roku.

Zadłużenie pozwanego na dzień złożenia przez powódkę oświadczenia o rozwiązaniu umów leasingu wynosiło 25.008,60 złotych.

Oświadczenie powódki o rozwiązaniu umowy leasingu zostało doręczone pozwanemu w dniu 9 lutego 2016 roku (dowód: wezwanie z dnia 14.01.2016r. k. 104; dwa oświadczenia o rozwiązaniu umowy leasingu z dnia 1.02.2016r. z dowodami doręczenia pozwanemu k. 106-109, rozrachunek klienta na dzień 28.01.2016r. k. 110-111).

W zestawieniu zobowiązań pozwanego na dzień 28 stycznia 2016 roku uwzględnione zostały zaległości w płatnościach, według stanu na ten dzień.

Dodatkowo w zestawieniu zostały ujęte opłaty leasingowe, które nie były jeszcze wymagalne na dzień 28 stycznia 2016 roku (dowód: zestawienie stanu zadłużenia pozwanego na 28.01.2016r, rozrachunki klienta - wydruk z systemu powoda k.110 – 111).

Po złożeniu oświadczeń o rozwiązaniu umów powódka dwukrotnie proponowała pozwanemu ich wznowienie, wskazując jednocześnie warunki, na jakich mogłoby to nastąpić. Pozwany nie odpowiedział na żadną z propozycji powódki (dowód: mail powódki do pozwanego z dn. 03.02.2016 r k. 112 i z dn. 13.05.2016r. k. 113).

W treści oświadczeń o rozwiązaniu umów leasingowych powódka wezwała pozwanego do zapłaty zaległych rat oraz do zwrotu przedmiotów leasingu w terminie do dnia 15 lutego 2016 roku (dowód: dwa oświadczenia o rozwiązaniu umowy leasingu z dnia 1.02.2016r. z dowodami doręczenia pozwanemu k. 106-109).

Pozwany, mimo zobowiązania wynikającego z § 7 ust. 13 OWUL, będących załącznikiem do obydwu umów leasingu, regulujących warunki zwrotu przedmiotu leasingu, nie zwrócił powódce dobrowolnie przedmiotów leasingu, będących jej własnością, dlatego też powódka zmuszona była zlecić odbiór przedmiotów umów leasingu przedsiębiorstwu windykacyjnemu (...) S.A. (dowód: dwa zlecenia z 19.02.2016r. udzielone firmie (...) SA k. 114-115).

Firma windykacyjna (...) S.A. w dniu 7 marca 2016 roku odebrała od pozwanego pojazd stanowiący przedmiot umowy leasingu (...). Z działań podjętych przez windykatora został sporządzony raport z dnia 7 marca 2016 roku. Następnie naczepa została przekazana do magazynu (dowód: raport (...) SA z 07.03.2016r.k. 116 - 118, protokół odbioru robót z dnia 07.03.2016 r. wraz z materiałem zdjęciowym k. 123-126, protokół przekazania do magazynu z 7.03.2016r. k. 119-122).

Natomiast drugi z pojazdów oddany pozwanemu do używania na mocy umowy nr (...) uległ wypadkowi we Francji w dniu 6 listopada 2015 roku i w związku z popełnionym przestępstwem został zatrzymany przez francuską policję. Powódka wystąpiła do francuskiego sądu o wydanie pojazdu pismem z 19 kwietnia 2016 roku (dowód: raport SAF z 7.03.2016r., k. 117; korespondencja mailowa w sprawie samochodu ciężarowego, k. 127-132; zarządzenie sądu francuskiego z 6.11.2015r. z tłumaczeniem na język polski, k. 135-137; pismo powoda z 19.04.2016r. z tłumaczeniem k.138-142, zeznania pozwanego P. P., e- protokół z rozprawy z dn. 06.03.2017 r. 00:24:29 i n.).

Powódka udzieliła zlecenia do odbioru pojazdu z Francji firmie (...) sp. z o.o. Pojazd został odebrany z parkingu w S. D. w dniu 29 sierpnia 2016 roku i na lawecie przetransportowany do Polski. Następnie w dniu 31 sierpnia 2016 roku pojazd przekazano do magazynu powódki (dowód: zlecenia dla (...) Polska sp. z o. z 4 i 26.07.2016r. k. 143-144; protokół odbioru z dnia 29.08.2016r. z materiałem zdjęciowym, 145-148; protokół zwrotu do magazynu z 31.08.2016r., k. 149; rachunek za parking, dowód uiszczenia należności w kwocie 3.255 EUR k. 152-153).

Pismami z dnia 31 marca 2016r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty odszkodowania naliczonego w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów leasingu oraz do zapłaty kary obliczonej na podstawie § 7 ust. 14 OWUL, z uwagi na pozostawanie przedmiotów będących w posiadaniu pozwanego (korzystającego) po rozwiązaniu umów leasingu. Zgodnie z postanowieniami § 7 ust. 14 OWUL w przypadku nie zwrócenia finansującemu przedmiotów leasingu, finansujący uprawniony jest do naliczenia kary umownej za każdy dzień w wysokości 1/10 miesięcznej opłaty leasingowej z ostatnich 12 miesięcy przedzających miesiąc, w którym powstał obowiązek zwrotu przedmiotu leasingu. Ponadto, korzystający zobowiązany jest również do zwrotu kosztów ubezpieczenia i innych kosztów powstałych w związku z posiadaniem przedmiotu leasingu, poniesionych przez finansującego w tym okresie. Do wezwania załączone zostały noty księgowe obejmujące naliczone pozwanemu odszkodowanie i karę umowną raz nota odsetkowa (dowód: dwa wezwania do zapłaty odszkodowania, kary umownej i odsetek z dnia 31.03.2016r. z dowodem wysłania listem poleconym k. 154-157, zeznania świadka M. K., e- protokół z rozprawy z dn. 06.03.2017 r. 00:12:05 i n.).

Dochodzona powództwem kwota 148.127,44 zł wynika z rozliczenia umów leasingu w związku z ich przedterminowym rozwiązaniem.

Na kwotę wekslową w wysokości 56.074,68 zł dotyczącą umowy nr (...) składają się następujące kwoty: 14.148,49 zł tytułem zaległych opłat leasingowych, 299,03 zł tytułem odsetek za opóźnienie, 4.756,087 zł tytułem kary umownej i kwota 36.871,09 zł tytułem odszkodowania za przedterminowe rozwiązanie umowy.

Zestawienie zobowiązań z tytułu tej umowy przedstawia wydruk z systemu księgowego powoda na dzień 30 stycznia 2017 roku. W zestawieniu tym uwzględniona jest nie objęta pozwem należność z faktury (...) na kwotę 258,30 zł, o którą pomniejszono dochodzoną należność (56.332,98 zł - 258,30 zł = 56.074,68 zł)- (dowód: zestawienie zobowiązań z umowy leasingu (rozhanki klienta wydruk z systemu powoda na dzień 30.01.2017r. k. 158, nieopłacone faktury VAT k. 160-177).

Zgodnie z § 7 ust. 14 OWUL korzystający zobowiązany był ponosić koszty ubezpieczenia przedmiotu leasingu do chwili jego zwrócenia finansującemu, dlatego też pozwany został obciążony kosztami ubezpieczenia przedmiotu leasingu wynikającymi z polis wystawionych przez: (...) S.A. o numerze (...), co obrazuje nota N57/O/PZ/2016/01/00039 w kwocie 843,00 złotych oraz (...) S.A., o numerze (...) na kwotę 998,00 złotych, co wynika z noty N57/O/PZ/2016/02/00221 (dowód: noty odsetkowe k.178-179, polisy ubezpieczeniowe k. 180-181).

Odsetki umowne w kwocie 299,03 złote zostały objęte czterema notami o numerach: ODSN/BFL/2015/11/1136, ODSN/BFL/2016/01/975, ODSN/W/BFL/2016/02/00005, ODSN/W/BFL/2016/03/00031 (dowód: noty odsetkowe k.183-189).

Kara umowna za pozostawanie przedmiotu leasingu w posiadaniu pozwanego po rozwiązaniu umowy w kwocie 4.756,07 zł, objęta została notą numer N16/O/PZ/2016/03/00030 i została wyliczona zgodnie z umową - § 7 ust. 14 OWUL - za okres od 16 lutego do 6 marca 2016 roku (dowód: nota N16/O/PZ/2016/03/00030, k. 190, wyliczenie kary umownej k. 191, zeznania świadka M. K., e- protokół z rozprawy z dn. 06.03.2017 r. 00:18:43, 00:20:31).

Odszkodowanie z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy leasingu w kwocie 36.871,09 zł wyliczone zostało zgodnie z § 7 ust 8 OWUL, w myśl którego w przypadku rozwiązania umowy leasingu z powodów leżących po stronie korzystającego, poza obowiązkiem korzystającego do zapłaty wszystkich opłat leasingowych wymagalnych do dnia rozwiązania umowy leasingu, finansujący może żądać od korzystającego zapłacenia odszkodowania w wysokości sumy wszystkich przewidzianych w umowie a niewymagalnych do dnia jej rozwiązania opłat, pomniejszonych o korzyści uzyskane w wyniku rozliczenia dyskonta oraz ceny za sprzedanie przedmiotów leasingu, zaś zapłata powinna nastąpić w terminie wskazanym w wezwaniu. Rozliczenie odszkodowania zostało uwzględnione w nocie N22/O/PZ/2016/03/00037 (dowód: tabela wyliczeń k. 192 – 193, nota obciążeniowa k. 194, zeznania świadka M. K., e- protokół z rozprawy z dn. 06.03.2017 r. 00:18:43.).

Na kwotę wekslową w wysokości 92.051,76 zł dotyczącą umowy nr (...) składają następujące kwoty: 14.610,30 zł tytułem zaległych opłat leasingowych, 360,68 zł tytułem odsetek za opóźnienie, 13.978,85 zł tytułem kary umownej oraz kwota 63.102,20 złotych tytułem odszkodowania.

Zestawienie zobowiązań z tytułu tej umowy obrazuje wydruk z systemu księgowego powódki na dzień 30 stycznia 2017 roku. W zestawieniu tym uwzględnione są nie objęte pozwem należności z faktur i not wystawionych począwszy od 30.06.2016r., tj. od faktury (...) do faktury (...), na łączną kwotę 4.823,23 zł (96.874,99 zł ~ 4.823,23 = 92.051,76 zł). Na zaległe należności powódka zaliczyła, również składkę z tytułu ubezpieczenia pojazdu, która rozliczona została przez nią notą odsetkową (dowód: zestawienie zobowiązań z umowy leasingu (rozhanki klienta wydruk z systemu powoda na dzień 30.01.2017r. k. 9 faktur k.195 - 201, polisa nr (...) do noty N57/O/PZ/2015/12/00284 k.203-204).

Odsetki umowne zostały wyliczone według stawki od zobowiązań podatkowych w kwocie 360,68 złotych oraz objęte zostały notami odsetkowymi o numerach: (...), (...), (...)/W/ (...)/2016/02/00005, (...)/W/ (...)/2016/03/00003 (dowód: noty odsetkowe k.183-189).

Kara umowna za pozostawanie przedmiotu leasingu w posiadaniu pozwanego po rozwiązaniu umowy w kwocie 13.978,85 zł, objęta notą N16/O/PZ/2016/03/000031, została wyliczona zgodnie z umową - § 7 ust. 14 OWUL - za okres od 16 lutego do 31 marca 2016r. Powód naliczył pozwanemu karę umowną jedynie za część okresu, za jaki była ona należna, bowiem odbiór pojazdu we Francji nastąpił w dniu 31.08.2016r. (dowód: nota N16/O/

PZ/2016/03/00031, k. 204, wyliczenie kary umownej k.205, zeznania świadka M. K., e- protokół z rozprawy z dn. 06.03.2017 r. 00:18:43, 00:20:31 i n.).

Odszkodowanie z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy leasingu w kwocie – 63.102,20 złotych zostało wyliczone zgodnie z § 7 ust. 8 OWUL. Na wskazaną kwotę składają się przyszłe opłaty leasingowe przewidziane umową, których płatność przypada na marzec 2017 roku oraz opłata końcowa. W związku z powyższym, powódka obciążyła pozwanego notą obciążeniową (...) (dowód: wyliczenie odszkodowania i rozliczenie umowy leasingu operacyjnego z 9.02.2017r. k. 207, nota odsetkowa k. 208, zeznania świadka M. K., e- protokół z rozprawy z dn. 06.03.2017 r. 00:18:43).

Powódka podjęła próby sprzedaży przedmiotów leasingu, zamieszczając m.in. ogłoszenia dotyczące pojazdów w internecie na swojej stronie w zakładce „sprzęt poleasingowy”, na stronach portali: O., Gratka, A.. Na stronach internetowych udostępniono, również wyceny pojazdów. Do zbycia pojazdów nie doszło z powodu braku chętnych (dowód: wydruki ze strony internetowej powódki, wydruki ze strony internetowej portalu O., wydruki ze strony internetowej portalu O., wydruk ze strony internetowej portalu M. gratka, wydruk ze strony internetowej portalu A. k. 266 – 302, wycena pojazdów sporządzona na zlecenie powoda k. 209-264).

Zgodnie z powyższym wyliczeniem i zgodnie z deklaracją wekslową powódka wypełniła weksle będące w jej posiadaniu. Pierwszy z weksli, datowany na dzień 19 listopada 2014 roku został wypełniony na kwotę 92.051,76 złotych z datą płatności 28 września 2016 roku. Drugi z weksli opatrzony datą 3 lutego 2014 roku został wypełniony na kwotę 56.074,68 złotych z datą płatności 28 września 2016 roku (dowód: weksle k. 14 i 16).

Następnie pozwany został zawiadomiony o wypełnieniu weksli oraz wezwany do ich wykupu (dowód: zawiadomienie o wypełnieniu wraz z wezwaniem do zapłaty k. 11 – 13).

Pozwany nie zapłacił powyższych należności wynikających z weksli (bezsporne).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów.

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy należy przede wszystkim zauważyć, że większość okoliczności faktycznych w niniejszej sprawie była właściwie bezsporna. Poza sporem był zatem fakt zawarcia przez strony umów leasingu pojazdów. Bezsporne było także to, że umowy leasingu zostały rozwiązane w skutek braku płatności opłat leasingowych przez pozwanego. Bezsporne było wreszcie to, że strona powodowa wypełniła weksle in blanco na kwotę dochodzoną pozwem i wezwała pozwanego do jego wykupienia. Istota niniejszego sporu sprowadzała się natomiast do tego, czy pozwany w niniejszym postępowaniu (którego podstawą był wystawiony weksel) mógł podnosić zarzuty dotyczące stosunku umownego, łączącego go ze stroną powodową, a w przypadku odpowiedzi twierdzącej, czy umowa leasingu została rozliczona prawidłowo.

Trzeba w tym miejscu przypomnieć, że postępowanie cywilne ma charakter kontradyktoryjny, czego wyrazem jest przede wszystkim dyspozycja art. 232 k.p.c. określająca obowiązek stron do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, co z kolei jest potwierdzeniem reguły zawartej w art. 6 k.c. wyznaczającej sposób rozłożenia ciężaru dowodu. Pokreślić przy tym należy, że sądy art. 6 k.c. i 232 k.p.c. nie określają jedynie zakresu obowiązku zgłaszania dowodów przez strony, ale rozumiane muszą być przede wszystkim i w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu co do tych okoliczności na niej spoczywał. Zaznaczyć także należy, że nie jest rzeczą Sądu poszukiwanie za stroną dowodów przez nią nie wskazanych, mających na celu udowodnienie jej twierdzeń (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 76). Dopuszczenie dowodów z urzędu jest powiem prawem, a nie obowiązkiem Sądu, z którego to prawa powinien szczególnie ostrożnie korzystać, tak aby swym działaniem nie wspierał żadnej ze stron procesu.

Faktycznie działanie Sądu z urzędu powinno ograniczać się tylko do sytuacji, gdy strona działa bez fachowego pełnomocnika i dodatkowo jest nieporadna. Z zasady nie dotyczy to więc przedsiębiorcy, którego profesjonalizm powinien obejmować także sferę funkcjonowania w obrocie prawnym.

Wobec powyższego, należy stwierdzić, że zgodnie z ogólną regułą, wyrażoną w art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Wskazana zasada oznacza, że powód składając pozew powinien udowodnić fakty, które w jego ocenie świadczą o zasadności powództwa. Udowodnienie faktów może nastąpić przy pomocy wszelkich środków dowodowych przewidzianych przez kodeks postępowania cywilnego. Nie ulega także wątpliwości, że co do zasady to na powodzie spoczywa ciężar udowodnienia twierdzeń zawartych w pozwie, bowiem to on domaga się zapłaty i powinien udowodnić zasadność swojego roszczenia. Reguła dotycząca ciężaru dowodu nie może być jednak pojmowana w ten sposób, że ciąży on zawsze na powodzie. W zależności od rozstrzyganych w procesie kwestii faktycznych i prawnych ciężar dowodu co do pewnych faktów będzie spoczywał na powodzie, co do innych z kolei – na pozwanym.

Należy podnieść, że praktycznie wszystkie istotne dla sprawy okoliczności wynikały z przedłożonych przez stronę powodową dokumentów prywatnych. Zgodnie z art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Formalna moc dowodowa dokumentu prywatnego wyraża się w tym, że zawarte w nim oświadczenie pochodzi od osoby, która złożyła podpis na dokumencie, jednakże nie rozciąga się ona na okoliczności towarzyszące złożeniu oświadczenia. Nie przesądza ona sama przez się o mocy materialnej dokumentu (kwestii jego ważności, skuteczności, a także prawdziwości). Dokument prywatny nie jest więc dowodem rzeczywistego stanu rzeczy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 sierpnia 2015 r. VI ACa 1031/14 LEX nr 1794400).

Podobnie w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 26 sierpnia 2015 r.

(I ACa 238/15 LEX nr 1797159) wskazano, że dokument prywatny nie korzysta z domniemania zgodności z prawdą złożonych w nim oświadczeń - formalna moc dowodowa tego dokumentu nie przesądza jego mocy materialnej. Dokument prywatny nie jest sam przez się dowodem rzeczywistego stanu rzeczy.

Umowa kredytu, aneksu do niej, umowa o przelew wierzytelności oraz wyciągi z ksiąg rachunkowych są dokumentami prywatnymi w rozumieniu art. 245 k.c. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 15 lipca 2015 r. V ACa 174/15 LEX nr 1842230).

Należy wskazać, że Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 20 maja 2015 r. (I ACa 1702/14 LEX nr 1771284) analizował charakter wyciągów i z ksiąg bankowych jako dowód w sprawie. Sąd Apelacyjny w tym uzasadnieniu wskazał, że:

„Powodowy bank, wykazując istnienie zadłużenia strony pozwanej przedstawił na poparcie swoich roszczeń dowód w postaci wyciągów z ksiąg bankowych. Nie ulega wątpliwości, że złożony przez stronę powodową wyciągi z ksiąg bankowych stanowią dokumenty prywatne, zawierają bowiem pieczęć banku i treść określonego oświadczenia wiedzy wynikającej z ksiąg bankowych oraz są podpisane przez pracownika banku. Wyciągi te, zgodnie z art. 245 k.p.c., stanowią dowód tego, że osoba która je podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Jak podkreślane jest w literaturze, dokument prywatny stanowi pełnoprawny środek dowodowy, który Sąd orzekający może uznać za podstawę swoich ustaleń faktycznych, a następnie wyrokowania. Moc dowodowa dokumentu prywatnego jest jednak słabsza aniżeli moc dowodowa dokumentu urzędowego, ponieważ dokumenty prywatne nie korzystają z podstawowego w tym zakresie domniemania, że ich treść jest zgodna ze stanem rzeczywistym (domniemania zgodności z prawdą). Nie przeszkadza to jednak w tym, aby Sąd orzekający w ramach swobodnej oceny dowodów (art. 233 k.p.c.) uznał treść dokumentu prywatnego za zgodną z rzeczywistym stanem rzeczy”.

Orzecznictwo sądów powszechnych idzie jeszcze dalej, zauważając nawet, że sam fakt, że dane pismo nie spełnia warunków dokumentu określonego w art. 244 k.p.c. i art. 245 k.p.c. nie oznacza, że nie może ono stanowić dowodu w sprawie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 28 września 2015 r. III AUa 611/15 LEX nr 1820426).

Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie "wszechstronnego rozważenia zebranego materiału" (a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności (por. wyrok SN z dnia 17 listopada 1966 r., II CR 423/66, OSNPG 1967, nr 5-6, poz. 21; uzasadnienie wyroku SN z dnia 24 marca 1999 r., I PKN 632/98, OSNAPiUS 2000, nr 10, poz. 382; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 11 lipca 2002 r., IV CKN 1218/00, LEX nr 80266; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 18 lipca 2002 r., IV CKN 1256/00, LEX nr 80267; wyrok SA w Poznaniu z dnia 12 czerwca 2013 r., III AUa 51/13, LEX nr 1356634).

Jak twierdzi się w literaturze, moc dowodowa oznacza siłę przekonania uzyskaną przez sąd wskutek przeprowadzenia określonych środków dowodowych na potwierdzenie prawdziwości lub nieprawdziwości twierdzeń na temat okoliczności faktycznych, istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Wiarygodność zaś decyduje o tym, czy określony środek dowodowy, ze względu na jego indywidualne cechy i obiektywne okoliczności, zasługuje na wiarę (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 21 marca 2013 r., III AUa 1431/12, LEX nr 1322011; wyrok SA w Łodzi z dnia 5 czerwca 2013 r., I ACa 50/13, LEX nr 1345548; wyrok SA w Łodzi z dnia 23 lipca 2013 r., I ACa 90/13, LEX nr 1356578).

Przyjmuje się, że ramy swobodnej oceny dowodów muszą być zakreślone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 20 marca 1980 r., II URN 175/79, OSNC 1980, nr 10, poz. 200; uzasadnienie wyroku SN z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000, nr 17, poz. 655; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 15 lutego 2000 r., III CKN 1049/99, LEX nr 51627; uzasadnienie wyroku SN z dnia 16 maja 2000 r., IV CKN 1097/00, LEX nr 52624; uzasadnienie wyroku SN z dnia 29 września 2000 r., V CKN 94/00, LEX nr 52589; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 listopada 2000 r., IV CKN 1383/00, LEX nr 52544; wyrok SN z dnia 19 czerwca 2001 r., II UKN 423/00, OSNP 2003, nr 5, poz. 137; uzasadnienie wyroku SN z dnia 14 marca 2002 r., IV CKN 859/00, LEX nr 53923; uzasadnienie postanowienia SN z dnia 16 maja 2002 r., IV CKN 1050/00, LEX nr 55499; uzasadnienie wyroku SN z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00, LEX nr 56906; uzasadnienie wyroku SN z dnia 27 września 2002 r., IV CKN 1316/00, LEX nr 80273).

W przedmiotowej sprawie, Sąd uznał dokumenty prywatne złożone przez stronę powodową za wiarygodne, potwierdzające rzeczywisty stan rzeczy, tym bardziej, że zarzuty pozwanego były ogólnikowe. (...) się jedynie na kwestionowaniu warunków umowy i ich interpretacji, co w istocie rzeczy zostało podniesione na użytek jedynie tej sprawy. Pozwany nie przedstawił żadnych dowodów mogących podważyć wiarygodność, bądź rzetelność złożonych przez stronę powodową dokumentów prywatnych potwierdzających wysokość zadłużenia, które na datę wyrokowania było o wiele wyższe, niż żądana kwota w pozwie nawet z uwzględnieniem dokonanych wpłat.

Należy podnieść, że po złożeniu szczegółowego wyliczenia przez powoda: opłat leasingowych, kar umownych, odszkodowania, odsetek pozwany w ogóle nie odniósł się do tego rozliczenia, nie kwestionował jego prawidłowości. Na tym etapie, o ile samodzielna weryfikacja była niemożliwa, powinien wnioskować o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego do spraw rachunkowości, czego nie uczynił. Dodatkowo należy wskazać, że Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, jeżeli ustalenie określonej okoliczności faktycznej istotnej dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych, które może zapewnić wyłącznie opinia biegłego, sąd nie może ich ustalić bez przeprowadzenia takiego dowodu (porównaj między innymi orzeczenia z dnia 24 listopada 1999 r. I CKN 223/98, z dnia 17 marca 2006 r. I CSK 101/05, niepubl., z dnia 19 kwietnia 2007 r. I CSK 27/07, OSNC-ZD 2008/1/25, z dnia 15 stycznia 2010 r. I CSK 199/09, z dnia 20 maja 2011 r. II UK 339/10 i z dnia 27 kwietnia 2012 r. V CSK 202/11, niepubl.). Wielokrotnie

również Sąd Najwyższy stwierdzał, że opinią biegłego, w rozumieniu art. 278 k.p.c., jest tylko opinia złożona przez osobę wyznaczoną przez sąd.

Brak wypowiedzenia się pozwanego na temat przedstawionych wyliczeń księgowych powoda, brak wnioskowania o powołanie biegłego i wykonanie opinii, każe przyjąć poprawność rozliczenia umów leasingu.

Jak wynika z ustaleń faktycznych, powód nie obciążył pozwanego karą umowną za nieoddanie przedmiotu leasingu-samochodu, który od razu nie mógł być sprowadzony z Francji, za cały okres pozostawania tego samochodu poza dyspozycją powoda po rozwiązaniu umowy leasingu. Powód uwzględnił okres, w którym pozwany nie mógł faktycznie odebrać pojazdu zatrzymanego w toku postępowania przygotowawczego.

Zeznania pozwanego złożone w tej sprawie, nie wniosły nic istotnego do sprawy, poza ogólnikową oceną wykonania i rozwiązania umów leasingów. Pozwany nie potrafił w ogóle sprecyzować, o jakie kwoty i z tytułu jakich kar, czy opłat powód sprzecznie je rozliczył z uwagi na treść kontraktów i ogólne warunków umów leasingowych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne, co spowodowało że Sąd, w oparciu o przepis art. 496 k.p.c., utrzymał w mocy zaskarżony nakaz zapłaty.

W przedmiotowej sprawie powód dochodzi roszczenia wekslowego opartego na prawie wekslowym, nie zaś bezpośrednio z umów leasingowych wynagrodzenia, czy też odszkodowania z tytułu przedterminowego rozwiązania umów leasingu.

Postępowanie sądowe, w którym Sąd orzeka w oparciu o weksel, niezależnie od trybu postępowania (tryb nakazowy, zwykły), charakteryzuje się pewnymi szczególnymi cechami, bezpośrednio wynikającymi ze specyficznych właściwości zobowiązania wekslowego. Specyfika postępowania nakazowego, w którym Sąd orzeka w oparciu o weksel jest taka, że w pierwszej fazie po wniesieniu pozwu Sąd bada załączony weksel pod względem formalnym i jeżeli badanie to wypadnie pozytywnie tj. nie ujawni się żadna wada prawna weksla, Sąd wydaje nakaz zapłaty. W fazie tej dominuje abstrakcyjność i surowość zobowiązania wekslowego. Przedstawiony do realizacji weksel powinien więc zawierać wszystkie cechy ważności. Weksel nie może nasuwać wątpliwości co do swej prawdziwości i treści. Przedmiotem procesu wekslowego mogą być tylko roszczenia wynikające bezpośrednio z weksla.

Druga faza tego postępowania dotyczy sytuacji, gdy pozwany wniesie zarzuty od nakazu zapłaty. Występuje tu rygoryzm prawa wekslowego zarówno pod względem formalnym jak i materialnym. Rygoryzm materialny przejawia się przede wszystkim w ograniczeniu zarzutów przysługujących dłużnikowi wekslowemu. Dłużnik może podnieść tylko te zarzuty, które przysługują mu na podstawie przepisów prawa wekslowego (art.17 prawa wekslowego), inne zarzuty są niedopuszczalne.

Przejawem rygoryzmu formalnego jest natomiast przepis art. 493 k.p.c. W piśmie zawierającym zarzuty, pozwany powinien przedstawić zarzuty, które pod rygorem ich utraty należy zgłosić przed wdaniem się w spór, a także pozostałe zarzuty przeciwko żądaniu pozwu, jak też wszystkie okoliczności faktyczne i dowody na ich potwierdzenie. Stosownie do treści przepisów art. 495 § 3 k.p.c. okoliczności faktyczne, zarzuty i wnioski dowodowe nie zgłoszone w piśmie zawierającym zarzuty od nakazu zapłaty mogą być rozpoznawane jedynie wtedy, gdy strona wykaże, że nie mogła z nich skorzystać wcześniej lub gdy potrzeba ich powołania wynikła później.

Elementy, które powinien zawierać weksel własny wymienione są w art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku prawo wekslowe (Dz. U. nr 37 poz. 282). Zgodnie z tym przepisem weksel własny musi przede wszystkim zawierać: 1) nazwę „weksel”; 2) bezwarunkowe przyrzeczenie zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej; 3) oznaczenie terminu płatności; 4) oznaczenie miejsca płatności; 5) nazwisko osoby na której rzecz nabyć dokonana zapłata; 6) oznaczenie daty miejsca wystawienia weksla; 7) podpis wystawcy weksla. Wystawca weksla własnego zobowiązuje się do sam do zapłaty, a więc występuje w charakterze dłużnika głównego, dlatego też jego odpowiedzialność jest taka sama, jak akceptanta

weksła trasowanego (art. 104 prawa wekslowego). Posłużenie się formą weksła własnego ma zastosowanie zwłaszcza przy wekslach finansowych, które są wystawiane przez dłużnika w związku z umową pożyczki, leasingu lub udzielonym mu przez wierzyciela kredytem bankowym. Ta forma weksli pełni najczęściej w obrocie funkcję gwarancyjną lub kaucyjną. Zobowiązanie z weksła własnego podlega z pewnymi odmiennościami, takim samym regułom jak z weksła trasowanego i z mocy art. 103 prawa wekslowego stosuje się do weksła własnego przepisy o wekslu trasowanym.

Co do zasady zobowiązanie wekslowe jest zobowiązaniem abstrakcyjnym, co oznacza, że nieprawidłowość, nieważność bądź brak przyczyny prawnej tzw. causa nie ma wpływu na ważność zobowiązania wekslowego. Nie ma również wpływu okoliczność, że nie został osiągnięty cel, dla którego wystawiono weksel. Taka regulacja uzasadnia tezę, że zobowiązanie wekslowe jest oderwane od swej podstawy prawnej, stanowiącej gospodarczą przyczynę wystawienia weksła. Abstrakcyjny charakter zobowiązania wekslowego ulega jednak złagodzeniu w przypadku, gdy zapłaty z weksła in blanco dochodzi pierwszy wierzyciel, wówczas dłużnik może przedstawić również zarzuty subiektywne wynikające ze stosunku podstawowego łączącego go z wierzycielem.

Zobowiązanie wekslowe na tle innych stosunków zobowiązaniowych cechuje wiele odrębności, wyrazem których jest między innymi formalna surowość. Objawia się ona tym, że zobowiązanie wekslowe co do zasady ucieleśnione zostaje w samym wekslu i treść tego zobowiązania ustala się na podstawie tekstu weksła. Znaczenie wykładni oświadczeń woli wyrażonych w wekslu jest więc ograniczone i kombinowana metoda wykładni umów przyjęta na tle art. 65 § 2 k.c., który stanowi, że w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu, nie znajduje zastosowania do tłumaczenia oświadczeń woli zawartych w wekslu. Pewność i bezpieczeństwo obrotu wekslowego narzucają bowiem obiektywną wykładnię tekstu weksła i ustalanie sensu wyrażonego w wekslu oświadczenia woli na podstawie subiektywnych przesłanek czyli według rzeczywistej woli podmiotów zobowiązania wekslowego jest niedopuszczalne (por. uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 1995 r., OSNC 1995 poz. 168).

Weksel o charakterze gwarancyjnym wywiera dość istotny wpływ na samo zobowiązanie wekslowe. Wystawienie weksła samo w sobie nie stanowi nigdy podstawy ekonomicznej zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Podstawa ta znajduje się poza stosunkiem wekslowym i ma swoje źródło w jakimś stosunku prawnym łączącym wystawcę i remitenta. Wystawienie weksła ma na celu albo nowację dotychczasowego zobowiązania wystawcy, albo też zabezpieczenie już istniejącego lub mogącego powstać w przyszłości zobowiązania wystawcy. W razie nowacji stare zobowiązanie wygasa, a pozostaje tylko roszczenie wekslowe. Przy zabezpieczeniu wygląda to zupełnie inaczej, ponieważ zobowiązanie cywilnoprawne pozostaje w mocy obok zobowiązania wekslowego. (tak SN w uchwale składu 7 sędziów z 7 stycznia 1967 r., III CZP 19/66, OSNC 5/68 poz. 79 oraz w orzeczeniu z 22 listopada 1968 r., III PZP 32/68, niepubl.). Oznacza to, że weksel gwarancyjny nie jest wekslem danym zamiast zapłaty, lecz samodzielnym zobowiązaniem obok zobowiązania np. z tytułu pożyczki (por. zachowujące aktualność orzeczenie SN z 3 listopada 1933 r., III C 21/33, opubl. Zb. Orz. 1934 poz. 351). W wyroku 31 maja 2001 r., V CKN 264/00, opubl. LEX nr 52788 Sąd Najwyższy stwierdził zaś, że w wypadku wystawienia weksła mającego na celu zabezpieczenie wierzytelności, zobowiązanie cywilne wystawcy nie wygasa, lecz istnieje nadal. Wskutek tego wierzycielowi przysługuje, obok roszczenia pierwotnego wynikającego ze stosunku cywilnoprawnego, nowe roszczenie oparte na wekslu. Przedmiot obu roszczeń jest jednak ten sam i zaspokojenie wierzyciela następuje tylko raz, przy czym z chwilą zaspokojenia wygasa zobowiązanie dłużnika i wierzyciel powinien zwrócić mu weksel. Jeśliby dochodził wierzytelności wekslowej, to spotkałby się z zarzutem, że wierzytelność, na której zabezpieczenie został wystawiony weksel, nie istnieje, a zatem zobowiązanie wekslowe także wygasa. Weksel gwarancyjny ma określony cel i nie powinien być wobec tego wprowadzany do obrotu. Wzajemna współzależność obu zobowiązań powoduje, że gwarancyjne zobowiązanie wekslowe traci swój sens w momencie, gdy wygasa zabezpieczane zobowiązanie ze stosunku podstawowego. Skoro zaś weksel jedynie zabezpiecza wierzytelność cywilną, przeto dłużnikowi przysługują przeciwko roszczeniu wekslowemu te wszystkie zarzuty, jakie mu przysługują przeciwko roszczeniu cywilnemu. (tak też SN w wyroku 31 maja 2001 r., V CKN 264/00, baza LEX nr 52788).

Przyjęcie przedstawionego wyżej poglądu oznacza niejednakową (zmienną) intensywność ochrony wierzytelności wekslowej w zależności od funkcji weksla i sposobu wypełnienia.

W wypadku wystawienia weksla własnego, o charakterze gwarancyjnym w stosunkach finansowych, który ma zabezpieczać wierzytelność remitenta wobec dłużnika np. z udzielonego kredytu lub pożyczki, praktyką jest wręczenie przez dłużnika dokumentu, który nosi nazwę weksla (por. art. 10 in. princ. pr. weksl.), lecz nie zawiera przyrzeczenia bezwarunkowego zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej. Z reguły taki charakter ma weksel niezupełny czyli in blanco. Nie ma jednak żadnych przeszkód, aby wekslem gwarancyjnym był również weksel zupełny, a więc taki w którym została zamieszczona konkretna kwota. Niezupełny weksel (in blanco) nie nadaje się do realizacji, gdyż z mocy art. 102 prawa wekslowego "nie będzie uważany za weksel" i wobec tego konieczne jest jego późniejsze uzupełnienie. Osiągnięcie funkcji zabezpieczającej uwzględniającej interesy obydwu stron wymaga z jednej strony, aby uzupełnienia dokonywał wierzyciel, a z drugiej określenia przesłanek i granic tej czynności. Następuje to przez dodatkową umowę zwaną porozumieniem lub deklaracją wekslową.

Zamieszczony w przepisach działu I prawa wekslowego art. 10 dopuszcza wobec posiadacza podniesienie określonych zarzutów. Z treści tego przepisu wynika, że jeżeli weksel niezupełny w chwili wystawienia uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia chyba, że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Przepis tego artykułu rozstrzyga kwestię wypełnienia weksla in blanco niezgodnie z zawartym porozumieniem. Wystawieniu weksla in blanco towarzyszy bowiem reguły zawierane pomiędzy wystawcą a remitentem porozumienie wekslowe, którego treść określa zasady i warunki pozwalające na wypełnienie weksla, a także zwykle wskazuje kwotę, na jaką weksel zostanie wypełniony. Wskazanie to przybiera postać bądź określenia konkretnej kwoty, bądź wskazania, do jakiej kwoty najwyższej weksel może zostać wypełniony. Porozumienie wekslowe może zostać zawarte w formie pisemnej i wówczas określane jest mianem deklaracji wekslowej. Porozumienie takie zawiera upoważnienie dla posiadacza weksla niezupełnego do uzupełnienia weksla. Przyjmuje się przy tym, że takie upoważnienie może zostać udzielone także w sposób dorozumiany.

Zarzut wypełnienia weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem może jednak być podniesiony w stosunkach między wystawcą weksla a pierwszym wierzycielem, co jest wyrazem złagodzenia abstrakcyjnego charakteru takiego zobowiązania wekslowego. Deklaracja wekslowa może dotyczyć tylko tych elementów, które w momencie wręczenia weksla nie były wypełnione jak np. kwota. Deklaracja wekslowa nie może więc np. precyzować, kto będzie zobowiązany z weksla, gdyż to wynika z samego dokumentu weksla in blanco. W praktyce najczęściej kwestionowana jest wysokość sumy wekslowej. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 lutego 1998 roku (OSNC 1998, poz. 141) podkreślił, że z chwilą wręczenia weksla in blanco dochodzi między wydającym a odbiorcą do zawarcia umowy skierowanej na powstanie zobowiązania wekslowego i zobowiązanie to powstaje po uzupełnieniu dokumentu przez upoważnioną osobę o niezbędne elementy. Deklarację wekslową należy traktować jako wiążącą umowę stron, ale jednocześnie brak deklaracji lub niezgodne z nią wypełnienie weksla nie ma wpływu na istnienie, czy zakres odpowiedzialności wekslowej.

W niniejszej sprawie Sąd uznał, że weksel własny wystawiony przez powodową spółkę spełnia wszystkie wymogi formalne, niezbędne dla swojej ważności. Sąd nie dopatrył się także uchybień w postępowaniu strony powodowej odnośnie wypełnienia weksli. Weksle zostały wypełnione zgodnie z deklaracją i w tym zakresie powódka nie dopuściła się żadnych uchybień. Deklaracja precyzyjnie określała jakie składniki i czynniki będą odgrywały rolę przy ustalaniu kwoty wekslowej. Wypełnienie weksla mogło być dokonane na sumę odpowiadającą wysokości zadłużenia wystawcy weksla, obejmującą np.: zaległe opłaty leasingowe, kary umowne, odszkodowania, odsetki. Poza tym, leasingodawca został uprawniony do opatrzenia weksla datą wystawienia, datą płatności, nazwą i siedzibą remitenta oraz klauzulą bez protestu, według własnego uznania. Strona powodowa przy wypełnianiu weksla dochowała tych warunków, nie dopuszczając się błędów nieprawidłowości, przez co z tego tytułu nie można jej postawić żadnego zarzutu. Powódka wywiązała się także z wymogu zawiadomienia o wypełnieniu weksla, co zastrzeżono w treści deklaracji wekslowej. Tego typu czynność ma w gruncie rzeczy charakter faktyczny, ponieważ nie traktuje o niej wyraźnie żaden przepis prawa

wekslowego. Z tego też względu do tej czynności nie można przywiązywać nadmiernej wagi. Twierdzenia pozwanego dotyczące niezgodnego z deklaracją wypełnienia weksli okazały się zupełnie gołosłowne.

Jak już wskazano, że po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty, Sąd może badać zasadność dochodzonej przez powódkę należności poprzez analizę łączących strony umów leasingu, a także treści deklaracji wekslowej, zgodnie bowiem z art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku – Prawo wekslowe (Dz.U. Nr 37, poz. 282 ze zm.), jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Przepis ten – na podstawie art. 103 prawa wekslowego – znajduje zastosowanie do weksła własnego. Wystawca może powoływać się bez żadnych ograniczeń na wszelkie zarzuty prawa wekslowego, w tym subiektywne, szczególnie na zarzuty wynikające ze stosunku podstawowego (vide: teza z uzasadnienia wyroku SN z dnia 9 lutego 2005 roku, II CK 426/04, Lex nr: 147229). Na stronie pozwanej – dłużniku wekslowym ciąży obowiązek udowodnienia, że weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem (vide: teza z uzasadnienia orzeczenia SN z dnia 24 października 1962 roku, II CR 976/61, OSNC 1964, z. 2, poz. 27). Dłużnik wekslowy może dowodzić wszelkimi środkami dowodowymi, jaka była w istocie treść porozumienia stron oraz że weksel został uzupełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem (vide: teza z uzasadnienia wyroku SN z dnia 28 października 1963 roku, II CR 249/63, OSNC 1964, z. 10, poz. 208).

W rozpoznawanej sprawie powódka (...) Sp. z o.o. dochodziła od pozwanego roszczenia na podstawie wystawionych przez niego weksli. W ocenie Sądu, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy daje podstawy do przyjęcia, że przedmiotowe weksle, w chwili ich podpisania przez pozwanego jako wystawcę i wydania przez pozwanego powodowej spółce, były wekslami niezupełnym, tj. wekslami in blanco oraz, że zgodnie z deklaracją wekslową, weksle te miały zabezpieczać roszczenia z tytułu umów leasingu. Miały one zostać wypełnione w sytuacji zadłużenia pozwanej z tytułu umów leasingu. Skoro pozwany nie wywiązywał się z określonych w umowach leasingu obowiązków, tj. terminowego regulowania opłat leasingowych i innych płatności na rzecz powódki, określonych w umowie leasingu, to należy stwierdzić, że weksle zostały wypełnione przez powódkę prawidłowo, zgodnie z deklaracją wekslową.

W tym miejscu wskazać należy, że weksle zostały wypełnione przez powódkę na kwoty odpowiadające wartości zobowiązania pozwanego, istniejącego w chwili ich uzupełnienia, natomiast sama wysokość zadłużenia pozwanego została wyliczona prawidłowo. Suma wekslowa odpowiadała zadłużeniu pozwanego wobec powódki powstałemu w związku przedterminowym rozwiązaniem obu umów leasingu, na co bezsprzecznie wskazuje zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. Co istotne, nie doszło do sprzedaży przedmiotów leasingu, zatem cena uzyskana ze sprzedaży przedmiotów leasingu odzyskanych przez powódkę, mieszcząca się w granicach ich rynkowej wartości w dacie ich sprzedaży, nie mogła zostać zaliczona na poczet należnego powódce odszkodowania.

Nadto, z całą pewnością na sumę zadłużenia nie złożyły się raty leasingowe uiszczone przez pozwanego w czasie obowiązywania umowy leasingu. Powódka dochodzi wyłącznie tych należności, które nie zostały przez pozwanego uregulowane, jak również dodatkowych kosztów i opłat, których powódka – na podstawie zawartych umów leasingu (w tym OWUL) – miała prawo żądać w związku z przedterminowym ich rozwiązaniem, które nastąpiło z przyczyn, za które odpowiedzialność bezsprzecznie ponosił pozwany.

Załączone przez powódkę dokumenty w postaci wyliczenia odszkodowania i rozliczenia umowy leasingu, kary za czas bezumownego pozostawiania przedmiotów leasingu w posiadaniu korzystającego precyzyjnie wskazują, co składa się na sumę dochodzonej należności. Wyszczególnione w nich kwoty uznać należy za rzeczywiste i zasadne, w świetle postanowień zawartej umowy leasingu oraz stanowiących jej integralną część OWUL, które nie sprzeciwiały się przepisom prawa. Pozwany natomiast nie tylko nie przedstawił żadnych dowodów, ale i nie wnioskował o przeprowadzenie takowych (np. z opinii biegłego), które ewentualnie mogłyby doprowadzić do potwierdzenia ferowanej przez niego tezy, zgodnie którą, powódka obciążyła go opłatami i kosztami albo nieprzewidzianymi w umowie (tudzież nieobciążającymi pozwanego), albo wprawdzie przewidzianymi umową, lecz ustalonymi w nadmiernej wysokości. Wszystkie twierdzenia pozwanego w tym zakresie należało zatem uznać za nieudowodnione.

Przedmiotowe umowy leasingu zostały rozwiązane przedterminowo ze skutkiem natychmiastowym wobec faktu, że korzystający, pomimo wystosowania do niego upomnienia na piśmie i wyznaczenia dodatkowego terminu, zalegał z płatnościami wynikającymi z tych umów, które to uprawnienie przysługiwało finansującemu na podstawie § 7 ust. 7 OWUL. W przypadku rozwiązania umowy w ww. trybie, według stanowienia § 7 ust. 15 OWUL, korzystający był zobowiązany niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od upływu tego terminu, zwrócić przedmiot leasingu na własny koszt i ryzyko do siedziby finansującego lub inne wyznaczone przez niego miejsce, w stanie nie gorszym niż będącym następstwem normalnego zużycia, przy czym do czasu odbioru przedmiotu leasingu przez finansującego, korzystający miał obowiązek jego bezpłatnego przechowywania i konserwacji. Pozwany, który zgodnie z umową był związany także powyższymi regulacjami, pomimo umieszczenia przez powódkę tytułem przypomnienia informacji zawartych np. w treści oświadczenia o rozwiązaniu umowy, z którego jasno wynikało, iż ciężar zwrotu przedmiotu leasingu spoczywał właśnie na nim jako korzystającym, bezpodstawnie przetrzymywał przynajmniej jeden pojazd, narażając tym samym powódkę na dodatkowe koszty.

W okolicznościach niniejszej sprawy, a przede wszystkim w związku z pozostawianiem pozwanego w opóźnieniu ze zwrotem przedmiotów leasingu powódce bezsprzecznie przysługiwało, na podstawie § 7 ust. 16 OWUL, prawo naliczenia kary umownej (z tytułu bezumownego korzystania) za każdy dzień opóźnienia w wysokości 1/30 średniej miesięcznej okresowej opłaty leasingowej z ostatnich 12 miesięcy. W omawianym przypadku pozwanego obciążała także obowiązek zwrotu kosztów ubezpieczenia (w oparciu o § 6a OWUL) i innych kosztów powstałych w związku z posiadaniem przez niego przedmiotów leasingu, a poniesionych przez powódkę, do których w przedmiotowej sprawie można zaliczyć opłaty i koszty z tytułu świadczenia usług windykacyjnych przez (...) S.A. na rzecz powódki. Ponadto, w przypadku przedterminowego rozwiązania umowy powódce, na gruncie § 7 ust. 9 i 10 OWUL przysługiwało uprawnienie do żądania odszkodowania w wysokości sumy wszystkich przewidzianych przez umowę leasingu, a niewymagalnych do jej rozwiązania opłat leasingowych, jednakże pomniejszonych o korzyści wynikające z zapłaty odszkodowania w terminie przypadającym wcześniej niż terminy przewidziane w umowie leasingu dla poszczególnych rat leasingowych (dyskonto) oraz korzyści rozumiane jako cena netto ze sprzedaży przedmioty leasingu (pomniejszona m.in. o koszty sprzedaży).

Z tych względów Sąd uznał, że wszystkie opłaty i koszty związane z przedterminowym rozwiązaniem umów leasingu, którymi powódka obciążyła pozwanego, znajdowały oparcie w postanowieniach umowy oraz OWUL, a nadto pozostawały w zgodzie z prawem powszechnie obowiązującym (tj. m.in. z przepisami art. 709¹-709¹⁸ k.c.).

Reasumując wskazać należy, że roszczenie dochodzone pozwem okazało się zasadne .

Po rozwiązaniu umowy nr (...) powódce należy się kwota 14.148,49 złotych tytułem zaległych opłat leasingowych, odsetki za opóźnienie w kwocie 299,03 złotych (wyliczone zgodnie z § 5 ust. 14 OWUL), kara umowna w kwocie 4.756,07 złotych (§ 7 ust. 14 OWUL) oraz odszkodowanie w kwocie 36.871,09 złotych (§ 7 ust. 8 OWUL). Łącznie 56.074,68 złotych.

Po rozwiązaniu umowy nr (...) powódce należy się kwota 14.610,03 złotych tytułem zaległych opłat leasingowych, odsetki za opóźnienie w kwocie 360,68 złotych (wyliczone zgodnie z § 5 ust. 14 OWUL), kara umowna w kwocie 13.978,85 złotych (§ 7 ust. 14 OWUL) oraz odszkodowanie w kwocie 63.102,20 złotych (§ 7 ust. 8 OWUL). Łącznie 92.051,76 złotych.

Odsetkach ustawowych Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c.

W zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.507 ze zm.) zasądził od pozwanego kwotę 1.800,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Po wniesieniu zarzutów i po rozpoznaniu sprawy koszty zastępstwa ustala się w pełnej stawce podstawowej, nie zaś tak jak w nakazie na poziomie 75% stawki podstawowej.

Z/ 1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pozwanej z pouczeniem o sposobie i terminie wniesienia środka zaskarżenia.

2. uzasadnienie sporządzone przez asystenta.

ZARZĄDZENIE

1. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi strony pozwanej,

2. projekt uzasadnienia sporządzony przez asystenta (nie zaakceptowany przez sędziego- uzasadnienie sporządzone przez sędziego).